

Правилник о техничким нормативима за уређаје за аутоматско затварање врата или клапни отпорних према пожару

Правилник је објављен у "Службеном листу СФРЈ", бр. 35/80 од 20.6.1980. године.

Члан 1.

Овим правилником се прописују технички нормативи за примену, пројектовање, уградњу, испитивање и периодичну контролу уређаја за аутоматско затварање врата или клапни отпорних према пожару, која у случају појаве дима и пожара спречавају продор дима и пламена у суседну просторију, као и уређаја који се укључују или искључују променом неких од пожарних величина.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) уређаји за аутоматско затварање врата или клапни су уређаји који врата или клапне, отпорне према пожару, држе отворене или затворене и при промени неке од пожарних величина аутоматских их затварају или отварају;
- 2) пожарне величине су величине које се у околини места настајања пожара могу мењати и чију промену је могуће измерити посебним уређајима (температура, промена концентрације аеросола у ваздуху, величина топлотног зрачења и др.);
- 3) гранична вредност пожарне величине је мерна вредност услед чијег прекорачења настаје укључивање уређаја за аутоматско затварање врата или клапни.

Члан 3.

Уређаји за аутоматско затварање уграђују се на свим вратима или клапнама отпорним према ватри и непропусним за дим.

Члан 4.

Помоћу уређаја за аутоматско затварање, врата или клапне могу се држати отвореним онолико дуго колико је потребно ради брзе евакуације. У свим осталим случајевима врата или клапне морају се држати затворена.

Члан 5.

Простор потребан за затварање врата или клапни који су опремљени уређајима за аутоматско затварање мора бити стално слободан.

Простор из става 1. овог члана мора бити на поду видно обележен и чист, без отпадака који би могли спречавати затварање врата или клапни.

Члан 6.

У просторијама у којима може доћи до експлозије, прскања или других видова брзог сагоревања, уређаји за аутоматско затварање врата или клапни могу се применити само ако су осигурани од механичког оштећења услед ових појава.

Члан 7.

Ако су врата или клапне постављене на путевима за евакуацију, за активирање уређаја за аутоматско затварање врата или клапни морају се употребити димни детектори.

Члан 8.

Детектори аутоматских уређаја за идентификацију пожарних величина морају се поставити на места на којима се при пожару најпре појављују одређене карактеристичне пожарне величине.

Члан 9.

Детектори за активирање уређаја за аутоматско затварање врата или клапни постављају се на зид у коме се налази заштићен отвор, и то са обе стране тог отвора поставља се најмање по један детектор бочно удаљен од отвора највише 50 см, или изнад горње ивице отвора удаљен највише 2 м или непосредно испод заштићеног отвора.

Члан 10.

Једним детектором, односно паром детектора контролише се отвор ширине највише 2,20 м.

Ако се просторије са обе стране заштићеног отвора штите аутоматским уређајем за гашење пожара, уређаји за аутоматско затварање врата или клапни прикључују се непосредно за уређај за гашење, тако да при активирању уређаја за гашење долази и до активирања уређаја за аутоматско затварање врата или клапни.

Члан 11.

Уређаји за аутоматско затварање врата или клапни употребљавају се само ако су опремљени аутоматским уређајима за искључивање или укључивање.

Уређаји за аутоматско затварање врата или клапни морају бити изведени тако да се могу искључити и ручно. Део уређаја који служи за подешавање за ручно отварање мора се налазити непосредно у близини уређаја за затварање и мора бити видљив и једноставан за употребу.

Члан 12.

Ако је аутоматски уређај за идентификацију пожарних величина исправан, уређај за аутоматско затварање врата или клапни мора се аутоматски затворити.

Аутоматски уређај за идентификацију пожарних величина мора бити постављен тако да буде заштићен од корозије, потреса, замашћивања и механичког оштећења.

Члан 13.

За аутоматско затварање врата или клапни могу се применити само уређаји који функционишу најмање годину дана без регулисања.

Члан 14.

Средства која се користе за пречишћавање уређаја за аутоматско затварање врата или клапни морају бити таква да се њиховим постављањем не промене техничка својства врата или клапни.

Ако је укључен уређај за активирање уређаја за аутоматско затварање врата или клапни, уређај за аутоматско затварање врата или клапни мора да ослободи утврђена врата или клапну.

Целокупно постројење мора бити изведено тако да је у потпуности заштићено од било каквог оштећења.

Члан 15.

За уређаје за активирање уређаја за аутоматско затварање врата или клапни и уређаје за аутоматско затварање врата или клапни морају се обезбедити најмање два независна извора снабдевања електричном струјом, при чему се, са нестанком напона у првом, други извор напајања аутоматски укључује.

Уређаји из става 1. овог члана морају бити изведени тако да сигурно раде и при варијацијама напона од $\pm 10\%$.

Члан 16.

Ако се уређаји за аутоматско затварање врата или клапни укључују или искључују помоћу температурних детектора, граничне вредности параметара тих детектора морају бити подешене тако да пожар не захвати уређај за аутоматско затварање пре него што тај уређај затвори врата или клапну.

Температурни детектор мора активирати уређај за аутоматско затварање врата или клапни најкасније онда кад температура ваздуха у непосредној близини отвора који се заштићује достигне вредност $75\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Члан 17.

Ако се уређаји за аутоматско затварање врата или клапни активирају помоћу димних детектора, граничне вредности детектора садржаја дима у ваздуху морају бити подешене тако да задимљавање заштићене просторије не омета нормално кретање људи.

Аутоматски детектори дима морају реаговати најкасније онда кад на улазном отвору густина дима достигне вредност при којој слабљење светлости износи највише 11% на 1 m мерене дужине светлости.

Члан 18.

Ако се за активирање уређаја за аутоматско затварање врата или клапни користе друге врсте детектора, граничне вредности њихових параметара морају се подесити тако да се са сигурношћу спречи продор дима и ватре у заштићене просторије.

Детектори са регулисаним граничним вредностима морају се заштитити тако да их не могу дохватити неовлашћена лица.

Члан 19.

Испитивање уређаја за аутоматско затварање врата или клапни и уређаја за њихово активирање, састоји се од:

- 1) испитивања способности;
- 2) пријемне контроле;
- 3) периодичне контроле.

Члан 20.

Испитивањем способности уређаја за активирање уређаја за аутоматско затварање врата или клапни и уређаја за аутоматско затварање врата или клапни утврђује се усаглашеност мера и конструкционих појединости са конструкционим цртежима, проверава се да ли је електрична инсталација предвиђена за прикључење у складу са инсталационим решењима према техничкој документацији и контролише функционисање тих уређаја.

Члан 21.

Детектори за активирање уређаја за аутоматско затварање врата или клапни морају се испитати у погледу:

- 1) рада у условима ваздушних струјања;
- 2) влажне атмосфере;
- 3) вибрације и удара;
- 4) температуре околине;
- 5) корозије.

Члан 22.

Уграђен уређај за аутоматско затварање врата или клапни испитује се тако што се подвргне отварању и затварању у 1000 поновљених циклуса, при чему ни једанпут не сме отказати. При испитивању се мора мерити и сила којом уређај делује на врата или клапну која не сме бити мања од 100 kN .

Члан 23.

На уређајима са прионљивим магнетима мора се проверавати сила притиска, односно да ли је по искључењу напајања струјом код таквих магнета настала реманенција (задржавање магнетизма и после прекида струје) која може спречити функционисање уређаја за аутоматско затварање врата или клапни.

Члан 24.

Пријемном контролом уређаја за активирање уређаја за аутоматско затварање врата или клапни и уређаја за аутоматско затварање врата или клапни проверава се, преко детектора, рад целокупног уређаја према техничком упутству произвођача.

Члан 25.

Целокупан уређај за активирање и аутоматско затварање врата или клапни мора се у употреби контролисати најмање једанпут у два месеца.

Члан 26.

Произвођач уређаја за аутоматско затварање врата или клапни и уређаја за активирање дужан је да наведе распон температура околине у којој постројење може безбедно да ради.

Члан 27.

Овај правилник ступа на снагу по истеку дванаест месеци од дана објављивања у "Службеном листу СФРЈ".